

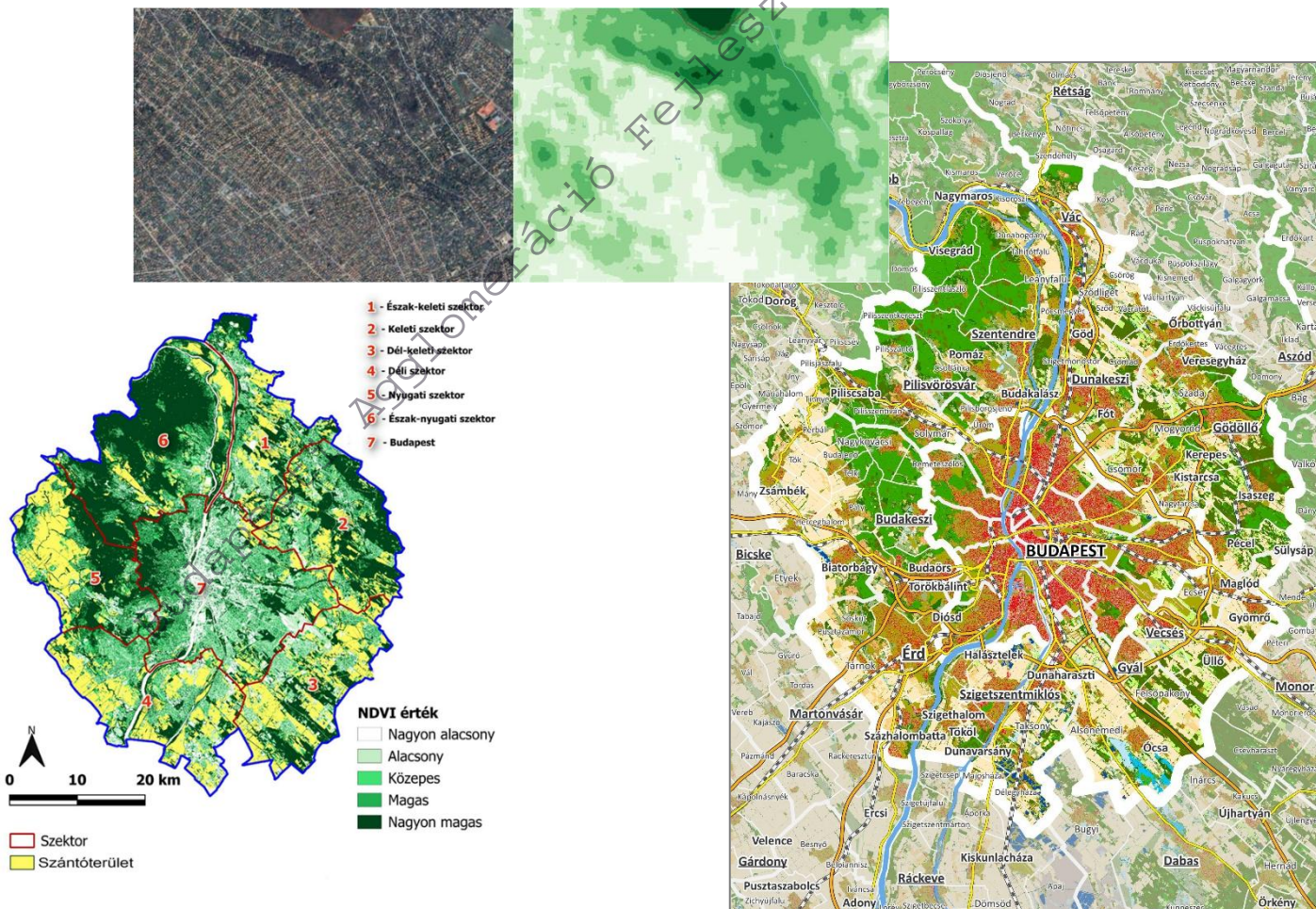
BUDAPESTI AGGLOMERÁCIÓ TERÜLETFEJLESZTÉSI
KONCEPCIÓJA ÉS PROGRAMJA

MEGALAPOZÓ TANULMÁNYOK

A Budapesti Agglomeráció zöldinfrastruktúra-
hálózatának védelme és fejlesztése az életminőség
javítása és klímavédelmi célok érvényesülése
érdekében

Készült a Budapesti Agglomeráció Fejlesztési Tanács megbízásából.

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Gödöllő

2025. november

A BUDAPESTI AGGLOMERÁCIÓ TERÜLETFEJLESZTÉSI
KONCEPCIÓJA ÉS PROGRAMJA

MEGALAPOZÓ TANULMÁNYOK

A Budapesti Agglomeráció zöldinfrastruktúra-hálózatának
védelme és fejlesztése az életminőség javítása és
klímavédelmi célok érvényesülése érdekében

Készült a Budapesti Agglomeráció Fejlesztési Tanács megbízásából.

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A készítésért felelős:	Pro Régió Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési és Szolgáltató Nonprofit Kft., a Budapesti Agglomeráció Fejlesztési Tanács (BAFT) munkaszervezete
Szakmai vezetők:	Dr. Gordos Tamás szakmai igazgató Galli Károly vezető projektmenedzser, BAFT csoportvezető
Készült:	 MATE MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet Természetvédelmi és Tájgazdálkodási Tanszék bevonásával: Dr. Grónás Viktor egyetemi docens Dr. Orosz György egyetemi adjunktus Dr. Centeri Csaba egyetemi docens Tormáné Dr. Kovács Eszter egyetemi tanár Milinkó István egyetemi tanársegéd

Gödöllő

2025. november

Vezetői összefoglaló

Jelenleg készül a BUDAPESTI AGGLOMERÁCIÓ TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA ÉS PROGRAMJA dokumentum, melynek készítettője a Budapesti Agglomeráció Fejlesztési Tanács.

A tanulmány célja, hogy szakmai támogatást nyújtson a Budapesti Agglomerációra készülő Területfejlesztési Program és később az operatív program zöldfelületekkel foglalkozó munkarészeinek kidolgozásához.

A zöldinfrastruktúra (ZI) napjainkban egyre nagyobb jelentőséggel bír a fenntartható városfejlesztés és a természeti erőforrások megőrzése szempontjából. A tanulmány célja, hogy átfogó képet adjon a ZI fogalmáról, kialakulásáról, főbb elemeiről és működéséről, valamint bemutassa annak kapcsolatát az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal. A vizsgálat kitér az Európai Unió és Magyarország releváns stratégiáira, szabályozási kereteire, továbbá ismerteti a nemzetközi és hazai jó gyakorlatokat, kutatási eredményeket, amelyek hozzájárulnak a ZI megőrzéséhez és fejlesztéséhez.

Kiemelt figyelmet fordítunk a Budapesti Agglomeráció (BA) helyzetére, tájhasználati és tájkarakter változásaira, valamint a ZI szempontjából releváns elemek állapotára és tendenciáira. A tanulmány összegzi a KEHOP ZI projekt eredményeit, és komplex értékelést nyújt a BA területére vonatkozó tervek és koncepciók ZI szempontú vizsgálatáról. Végül meghatározzuk a ZI megőrzésére és fejlesztésére vonatkozó főbb irányokat, valamint térinformatikai alapú térképekkel támogatjuk az elemzéseket. A tanulmány célja, hogy szakmai támogatást nyújtson a Budapesti Agglomerációra készülő Területfejlesztési Program zöldfelületekkel foglalkozó munkarészeinek kidolgozásához.

Az **„Alapfogalmak, keretek”** fejezet célja, hogy megalapozza a zöldinfrastruktúra (ZI) témakörének megértését az alapvető fogalmak és elméleti keretek bemutatásával. Elsőként ismerteti a ZI-hez kapcsolódó legfontosabb terminológiát, majd bemutatja a fogalom kialakulásának történeti háttérét és fejlődési irányait. A fejezet részletesen tárgyalja a zöldinfrastruktúra főbb elemeit, típusait és működési mechanizmusait, amelyek meghatározzák szerepét a városi és térségi környezetben. A zöldinfrastruktúra nemcsak az élővilág számára létfontosságú, hanem alapvetően hozzájárul a lakosság életminőségéhez, a klímavédelemhez és a fenntartható városfejledéshez.

A tanulmány **„A zöldinfrastruktúra szempontjából releváns EU-s és hazai szabályozási környezet”** című fejezete szakterületenként bemutatja a zöldinfrastruktúra védelmére, kezelésére és fejlesztésére vonatkozó hazai és EU-s szabályozási környezet legfontosabb elemeit az alábbi tematika mentén:

- Környezet- és természetvédelem
- Mező-, erdő- és vízgazdálkodás
- Területfejlesztés, területrendezés és építésügy

A tanulmányban kitekintés jelleggel elkészült a zöld-és kékinfrastruktúra megőrzése, fejlesztése szempontjából releváns **nemzetközi és hazai jó gyakorlatok**, kutatási eredmények feldolgozása, a tanulságok értékelése.

A **Budapesti Agglomeráció és a zöldinfrastruktúra kapcsolatát** bemutató munkarész célja, hogy átfogó képet adjon a térség zöldinfrastruktúrájának jelenlegi állapotáról, a tájhasználati és tájkarakter-változások tendenciáiról, valamint a térségben zajló folyamatok hatásairól, valamint, hogy feltárja a Budapesti Agglomerációban zajló változások és fejlesztési irányok összefüggéseit, és megalapozza a zöldinfrastruktúra megőrzésére és fejlesztésére vonatkozó javaslatokat.

Ennek keretében bemutatjuk:

- a BA zöldinfrastruktúra szempontjából releváns elemeinek helyzetét és változási irányait,
- a jelenlegi tájhasználatot és annak átalakulási tendenciáit,
- a tájkarakter szempontú jellemzést, amely rávilágít a térség vizuális és ökológiai sajátosságaira,
- a KEHOP ZI projekt BA-ra vonatkozó releváns eredményeit,
- a térségre vonatkozó tervek és koncepciók komplex értékelését a zöldinfrastruktúra szempontjából.

A vizsgálatainkat térinformatikai alapokra helyeztük, ingyenesen hozzáférhető, de friss adatbázisokat használva.

A tanulmány **javaslattevő fejezete** meghatározza azokat a főbb irányokat és beavatkozási lehetőségeket, amelyek révén a zöldhálózat elemei megőrizhetők, fejleszthetők és integrálhatók a településfejlesztési folyamatokba. A fejezet külön foglalkozik a belterületi és külterületi zöldinfrastruktúra-elemekkel, mivel eltérő kihívások és lehetőségek jellemzik ezeket a térségeket. A beavatkozási javaslatok segítséget nyújtanak a Budapesti Agglomeráció Területfejlesztési Program „Környezeti fenntarthatóság, zöldhálózat fejlesztés és védelem” című prioritás operatív szintű kidolgozásához. A fejezetben szereplő intézkedések és irányelvek alapot nyújtanak a program részletes megvalósításához. A cél, hogy a zöldinfrastruktúra fejlesztése ne csupán lokális, hanem regionális szinten is összehangolt legyen, biztosítva a klímareziliens, élhető és fenntartható települési környezet kialakítását. A lakosság bevonása, a partnerségek erősítése és a hosszú távú fenntartási tervek kidolgozása elengedhetetlen ahhoz, hogy a beavatkozások valódi társadalmi és ökológiai értéket teremtsenek.

A tanulmány része a **térképi mellékletek**, amely tartalmazza az összes térinformatikai térképet, mely az elemzéseket megalapozta.